

โครงการวิจัย

กิจกรรม การปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้พันธุ์การค้า

การทดลอง การคัดเลือกและการทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายที่มีศักยภาพทางการค้าพันธุ์ใหม่
พฤกษ์ คงสวัสดิ์¹ นิตยา คงสวัสดิ์¹ ธวัชชัย นิมกักรัตน์¹ ยุพิน กสินเกษมพงษ์² สุภาภรณ์ สาชาติ²

บทคัดย่อ

กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย มีมูลค่าส่งออกไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี แต่กล้วยไม้เป็นพืชที่มีความนิยมเปลี่ยนแปลงเร็ว ประกอบกับเกษตรกรมีความสามารถในการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้จำกัดเนื่องจากไม่มีพ่อแม่พันธุ์ดีเพียงพอ และการพัฒนาพันธุ์กล้วยไม้พันธุ์ใหม่ ๆ ใช้เวลา และต้นทุนสูง มีเกษตรกรบางท่านได้ปรับปรุงพันธุ์แต่ได้เพียงบางสีดอก และฟอร์มดอกยังคงคล้ายเดิมจึงร้องขอให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายให้มีความหลากหลายในเชิงการค้าตามช่วงสมัยนิยม กรมวิชาการเกษตรได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2530-2543 และเริ่มอีกครั้งในปี 2545-2558 ได้สายต้น

การทดลองนี้มี 2 การทดลองย่อย คือ 1. การคัดเลือกพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย ไม่มีแผนการทดลองคัดเลือกสายต้นดีเด่นจากกล้วยไม้สกุลหวายลูกผสมชุดศรีสะเกษ 1 – 3 จำนวน 25 คู่ผสม รวมมากกว่า 5,000 ต้น) คัดเลือกให้ได้สายต้นดีเด่น 20 สายต้น แบ่งเป็นไม้ตัดดอก 10 สายต้น และไม้กระถาง 10 สายต้น เพื่อเปรียบเทียบในปี 2559-2553 ต่อไป และ 2. การทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย วางแผนการทดลองแบบ CRD ปลุกพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์คัดที่ผ่านการประเมินและคัดเลือกพันธุ์เบื้องต้นจากจำนวน 10 สายพันธุ์ เปรียบเทียบกับพันธุ์การค้าเอียสกุล

ผลการทดลอง

1 การคัดเลือกพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย พบว่า 1.1 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก คัดเลือกต้นดีเด่นไว้ 11 เบอร์ คือ 1. ศก.002-044 2. ศก.002-160 3. ศก.005-117 4. ศก.003-098 5. ศก.010-022 6. ศก.010-200 7. ศก.019-018 8. ศก.020-014 9. ศก.020-049 10. ศก.025-004 และ 11. ศก.025-014 และ 1.2 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก คัดเลือกไว้ 10 เบอร์ คือ 1. ศก.021-013 2. ศก.021-026 3. ศก.021-042 4. ศก.021-125 5. ศก.021-033 6. ศก.022-020 7. ศก.022-024 8. ศก.022-042 9. ศก.022-130 และ 10. **ศก.022-147** (อยู่ระหว่างการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อาจมีการเปลี่ยนแปลง) เตรียมต้นเพื่อขยายไปทดสอบในแปลงเกษตรกรในปี 2559-2561

2 การทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย คัดเลือกได้ 4 เบอร์ คือ 1. DA427 ศก.003 2. BN 064 ศก.068 3. BN067 ศก.231 และ 4. BN067ศก.167 เตรียมต้นเพื่อขยายไปทดสอบในแปลงเกษตรกรในปี 2559-2561

ทะเบียนเลขที่

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ^{2/} สถาบันวิจัยพืชสวน กรุงเทพฯ ฯ

คำนำ

กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยมีมูลค่าส่งออกไม่น้อยกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี แต่กล้วยไม้เป็นพืชที่มีความนิยมเปลี่ยนแปลงเร็ว ประกอบกับเกษตรกรมีความสามารถในการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้จำกัดเนื่องจากไม่มีพ่อแม่พันธุ์ดีเพียงพอ และการพัฒนาพันธุ์กล้วยไม้พันธุ์ใหม่ ๆ ใช้เวลาและต้นทุนสูง มีเกษตรกรบางท่านได้ปรับปรุงพันธุ์ แต่ได้เพียงบางสีดอก และฟอร์มดอกคล้ายเดิม จึงร้องขอให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายให้มีความหลากหลายในเชิงการค้าตามช่วงสมัยนิยม

ในปี 2547 กรมวิชาการเกษตรได้จัดทำ “โครงการจัดทำฐานข้อมูลเชื้อพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย (*Dendrobium Sw.*) ที่มีการค้าในประเทศไทย” เพื่อศึกษาและทำการรวบรวมข้อมูลทางด้านพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายที่มีการค้าในประเทศไทย เพื่อใช้อ้างอิงในการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ โดยได้จัดเก็บต้นพันธุ์ไว้ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษให้มีพ่อแม่ต้นพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายการค้าเพียงพอในการใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ ประกอบกับมีกล้วยไม้ลูกผสมสกุลหวายจากสถานีทดลองบางกอกน้อย(ชุดบางกอกน้อย 1 2 3 และ 4) ที่ปรับปรุงพันธุ์ไว้ตั้งแต่ปี 2530-2543 แต่ยังไม่ได้คัดเลือกจำนวน 6,379 เบอร์ จึงได้ทำการคัดเลือกและเปรียบเทียบ โดยหวังว่าจะได้กล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์การค้าที่เป็นกล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์หลักของประเทศไทยเพื่อการส่งออกในอนาคต

วิธีดำเนินการ

สิ่งที่ใช้ในการทดลอง

1. กล้วยไม้สกุลหวายลูกผสมของกรมวิชาการเกษตรพันธุ์คัดเลือกชุดบางกอกน้อย 1- 3 จำนวน 12 เบอร์
กล้วยไม้สกุลหวายลูกผสมของกรมวิชาการเกษตร ชุด ศรีสะเกษ 1-3 จำนวน รวม 5,000 เบอร์
2. ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ขวดเพาะเลี้ยง และสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
3. โรงเรือนปลูกกล้วยไม้ โต๊ะวางกล้วยไม้
4. วัสดุปลูกกล้วยไม้สกุลหวาย ได้แก่ ลูกอัดกาบมะพร้าว กาบมะพร้าว และกากบมะพร้าวเผา
5. สารเคมีป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูกล้วยไม้
6. สมุดและชุดอุปกรณ์บันทึกข้อมูล ชุดอุปกรณ์ในการบันทึกภาพ ป้ายชื่อ

แบบและวิธีการทดลอง

การทดลอง การทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายที่มีศักยภาพทางการค้าพันธุ์ใหม่

การทดลองย่อยที่ 1 การคัดเลือกพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย

แบบและวิธีการทดลอง

แผนการทดลองการทดลอง

ไม่มีแผนการทดลอง คัดเลือกสายต้นดีเด่นจากกล้วยไม้สกุลหวายลูกผสมชุดศรีสะเกษ 1-3 จำนวน 25 คู่ผสม รวมมากกว่า 5,000 ต้น ให้ได้ต้นดีเด่น 20 สายต้น โดยแบ่งเป็นไม้ตัดดอก 10 สายต้น และไม้กระถาง 10 สายต้น

วิธีปฏิบัติการทดลอง

1. ดูแลกล้วยไม้ ให้อยู่ตามการพัฒนาของกล้วยไม้ จนมีดอกสมบูรณ์
2. ในปีที่ 3 – 5 บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต การออกดอก ผลผลิตและคุณภาพของดอก
3. คัดเลือกกล้วยไม้สกุลหวายลูกผสมชุดศรีสะเกษ 1 – 3 ให้ได้ต้นดีเด่น 20 สายต้น โดยแบ่งเป็น 1. กล้วยไม้ตัดดอก 10 สายต้น และ 2. กล้วยไม้กระถาง 10 สายต้น และต้นสำรองอีกจำนวน 5-10 สายต้น
4. ขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อให้ได้สายต้นละ 300 ต้น เพื่อเปรียบเทียบกับพันธุ์การค้าในแปลงใน ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษต่อไป

การบันทึกข้อมูล

ลักษณะประจำพันธุ์ที่ดีเด่น

ข้อมูลด้านคุณภาพผลผลิตเบื้องต้น

การทดลองย่อยที่ 2 การทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย

กรรมวิธีการทดลอง

แผนการทดลอง

วางแผนการทดลองแบบ CRD ปลูกพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายพันธุ์คัดที่ผ่านการประเมินและคัดเลือกพันธุ์เบื้องต้นจากจำนวน 10 สายพันธุ์ เปรียบเทียบกับพันธุ์การค้าเอียสกุล

วิธีปฏิบัติการทดลอง

1. ดูแลกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือกชุดบางกอกน้อย 12 เบอร์ ได้แก่ BN 048 ศก. 120 BN048ศก.203 BN 056 ศก. 028 BN 064 ศก.068 BN 064 ศก.125 BN 064 ศก.137 BN 067 ศก.167 BN 067 ศก.231 BNN1 ศก.60079 BNN3ศก.68825 และDA427ศก.003 โดยเปรียบเทียบกับ พันธุ์ เอียสกุล (control)
2. ให้อยู่ตามการพัฒนาของกล้วยไม้ จนมีดอกสมบูรณ์
3. บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต การออกดอก ผลผลิตและคุณภาพของดอก การเกิดโรคในสภาพแปลง
4. โดยใช้มาตรฐานกล้วยไม้สกุลหวายของประเทศไทย ดังนี้
เกรดช่อดอกยาวพิเศษ มีความยาวช่อดอกมากกว่า 55 เซนติเมตรขึ้นไป เมื่อดอกบานไม่น้อยกว่า 7 ดอก มีดอกทั้งหมดไม่น้อยกว่า 12 ดอกต่อช่อดอก

เกรดช่อดอกยาว มีความยาวช่อดอก 45 เซนติเมตร ไม่เกิน 55 เซนติเมตร เมื่อดอกบานไม่น้อยกว่า 6 ดอก และมีจำนวนดอกไม่น้อยกว่า 10 ดอกต่อช่อ

เกรดช่อดอกสั้น มีความยาวช่อดอก 35 เซนติเมตร ไม่เกิน 45 เซนติเมตร เมื่อดอกบานไม่น้อยกว่า 5 ดอก และมีจำนวนดอกไม่น้อยกว่า 8 ดอกต่อช่อ

การบันทึกข้อมูล

1. ข้อมูลด้านคุณภาพผลผลิต ตาม

เวลา และ สถานที่

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2553 – กันยายน 2554 และ ตุลาคม 2556 - กันยายน 2558 (ในปี 2555 ไม่ได้รับงบประมาณ)

สถานที่ทำการทดลอง

ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง

การทดลองย่อยที่ 1 การคัดเลือกพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย

ในปี 2556 กล้วยไม้ลูกผสมได้ออกดอกครบทุกคู่แล้วแล้ว ได้คัดเลือกเบื้องต้นจากต้นที่มีการเจริญเติบโต และแตกกอดี เพิ่มจากปี 2555 จำนวน 89 สายต้น เป็น 183 สายต้น แบ่งออกได้ดังนี้

1.1 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก

คัดเลือกกล้วยไม้ลูกผสมจากต้นที่ดอกสวย มีการเจริญเติบโต และแตกกอดี คัดเลือกต่อเนื่องจากปี 2556 จาก 183 เบอร์ โดยในปี 2557 ได้คัดเลือกจากรูปร่างดอกทำให้เหลือต้นดีเด่นเพียง 62 เบอร์ ดังภาพที่ 1

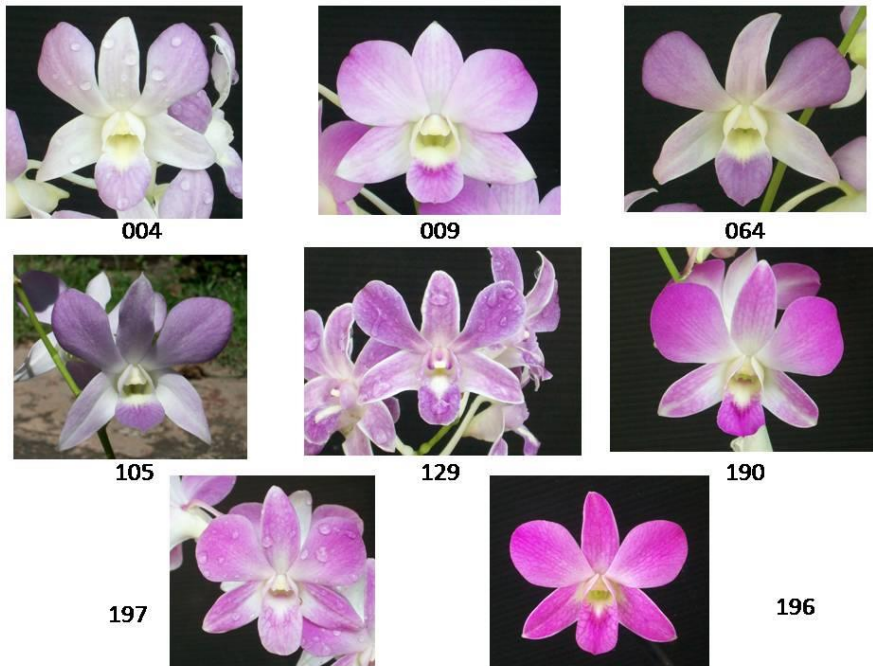
ภาพที่ 1 กล้วยไม้หวายลูกผสมพันธุ์คัดเลือก ชุดศรีสะเกษ 1-3

ศก.002 (บุรณะซารัมมิ่งx เอรีก้า)

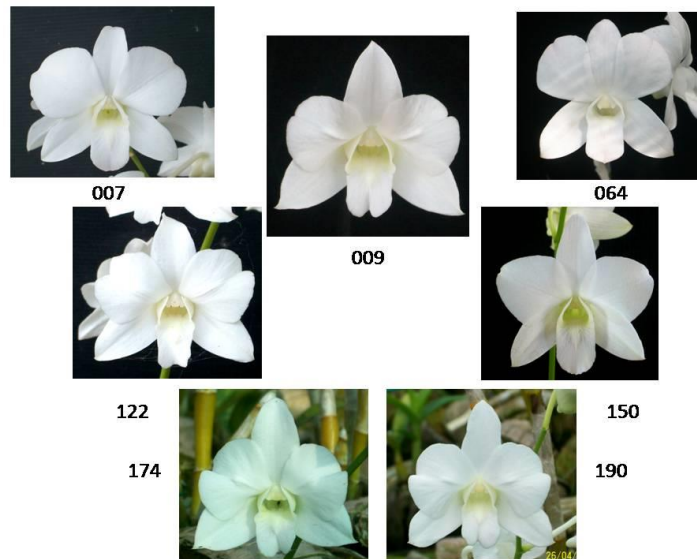

ศก.002ศก.004

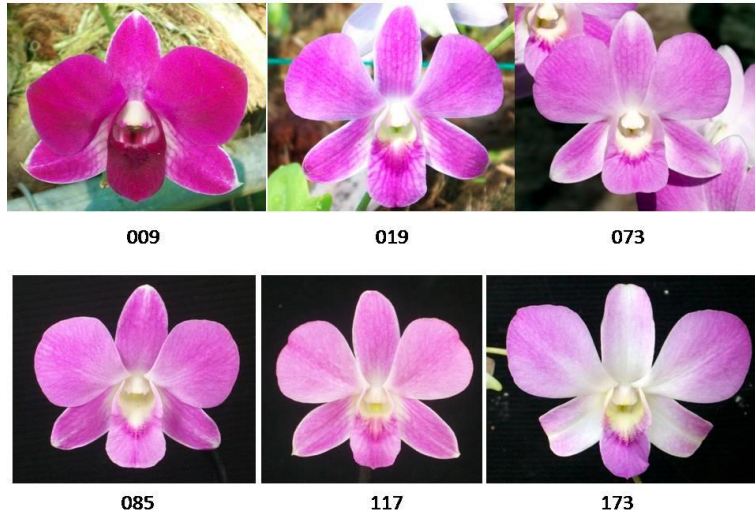
ศก.003 (คาสปลังกา x เอริก้า)

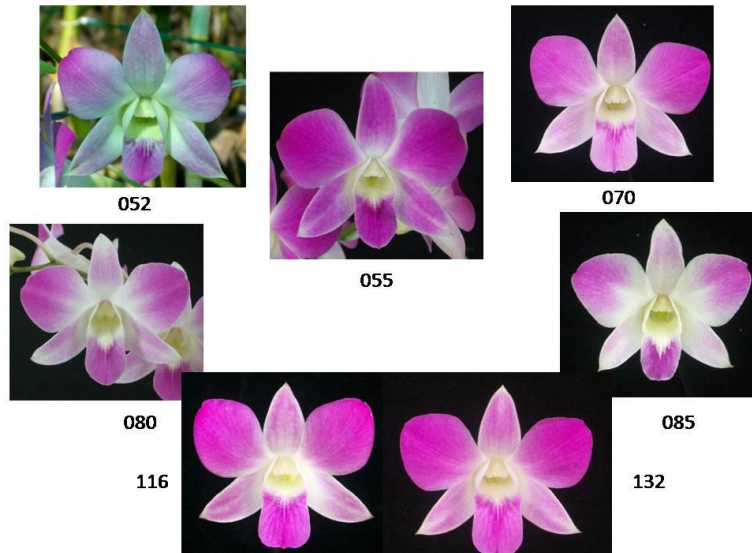
ศก.004 (ขาวชัยมงคล x เอริก้า)

ศก.005 (ขาวसनาน x เอริก้า)

ศก.006 (ขาวสนาน x ควีนพิงค์)

ศก.010 (เซียงใหม่พิงค์ x ปทุมเรดซาบิน)

ศก.010-022

ศก.014 (เอมาพิงค์ x แจ็คเกอร์รีน คอนเสิร์ท)

ศก.014ศก.145

ศก.014ศก.194

ศก.018 (คาสปลิงกา x DA 304- ศก.02)

ศก.018ศก.027

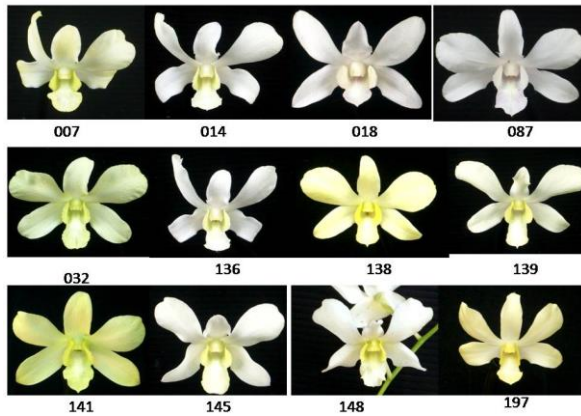

ศก.018ศก.077

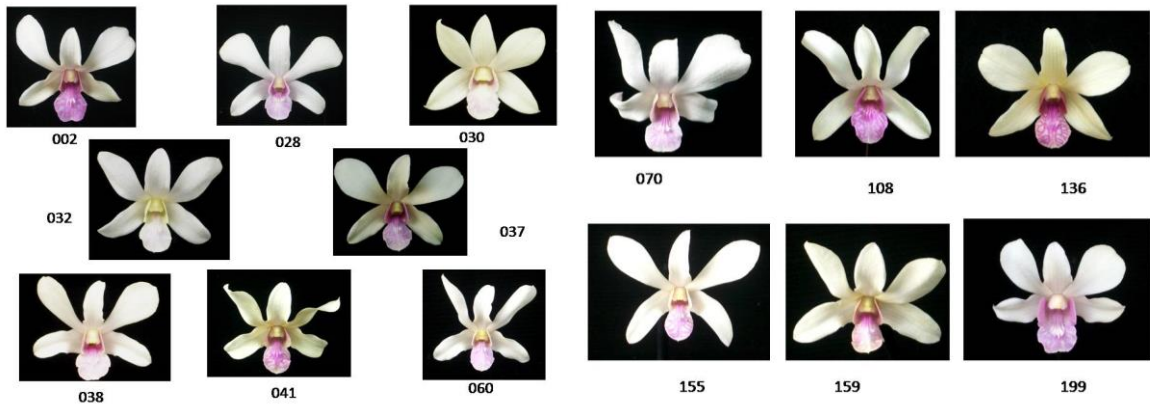

ศก.018ศก.092

ศก.019 (สวิตเยลโล่ x ชาว5N)

ศก.020 (ธงชัยโกลด์ x แจคโตมิ)

ศก.023 (ควีนพังก์ x ไทยแลนด์ทศพล x โทมัส)

ศก.023 -27

ศก.023 -28

ศก.023 -63

ศก.025 (เหลืองพาดิมา x คาสบังก้า) * ไม้ตัดดอก

ศก.025-004

ศก.025-014

และในปี 2557 จะคัดเลือกเบื้องต้นเหลือ 11 เบอร์ คือ 1. ศก.002-044 2. ศก.002-160 3. ศก.005-117 4. ศก.003-098 5. ศก.010-022 6. ศก.010-200 7. ศก.019-018 8. ศก.020-014 9. ศก.020-049 10. ศก.025-004 และ 11. ศก.025-014 (ภาพที่ 2)

ลักษณะดีเด่นของกล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก ชุดศรีสะเกษ 1-3 จำนวน 10 เบอร์

1. **ศก.002-044** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีชมพูอ่อน (คล้ายแอนนา) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ
2. **ศก.002-160** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีชมพูอ่อน (คล้ายปอม 28) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ
3. **ศก.003-098** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีชมพูอ่อน (คล้ายปอม 28) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ
4. **ศก.005-117** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีชมพูอ่อน (คล้ายแอนนา) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ
5. **ศก.010-022** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีชมพูเข้ม (คล้ายปอม 17) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ
6. **ศก.010-200** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีชมพูเข้ม (คล้ายปอม 17) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ
7. **ศก.019-018** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีขาวอมเขียวปากชมพูอ่อน(คล้ายซีชาร์ขาว) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ ดอกมีกลิ่นหอม

8. **ศก.020-014** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีขาวอมชมพูปากชมพูอ่อน(คล้ายซีชาร์ขาว) ก้านส่งช่อดอกยาว ทนทานต่อโรคเกสรดำ ดอกมีกลิ่นหอม
9. **ศก.020-049** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีขาว ปากขาว ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายซีชาร์ขาว) ทนทานต่อโรคเกสรดำ ดอกมีกลิ่นหอม
10. **ศก.025-004** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีม่วงแดง ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายมาตามปอมปาด้วส์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
11. **ศก.025-014** จุดเด่น เลี้ยงง่าย แดกกอดี ดอกสีม่วงแดง ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายมาตามปอมปาด้วส์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ

ภาพที่ 2 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกชุดศรีสะเกษที่คัดเลือกไว้

ศก.002-044

ศก.002-160

ศก.005-117

ศก.003-098

ศก.010-022

ศก.010-200

ศก.019-018

ศก.020-014

ศก.020-049

ศก.025-004

ศก.025-014

ในปี 2557-2558 ได้นำต้นกล้วยไม้สกุลหวายคัดเลือกผ่าลำทำยให้เกิดหน่อใหม่ แยกไปดูแลในโรงเรือน กันฝน และควบคุมโรคและแมลงศัตรู ได้พอกหน่อกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือกและสำรองไว้รวม 60 เบอร์ แต่สามารถพอกได้เพียง 7 เบอร์ แบ่งเป็น 1. พันธุ์ที่คัดเลือกดีเด่น 2 เบอร์ คือ ศก.002-044 และ ศก.019-018 และพันธุ์สำรอง (ตรอบในการคัดเลือกรอบ3) จำนวน 5เบอร์ คือ ศก.005-117 ศก.020-033 และศก.020-149 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 กล้วยไม้สกุลหวายชุดศรีสะเกษ 1-3 ตัดดอกพันธุ์คัดเลือกและสำรองที่สามารถพอกได้ในปี 2558

สีดอก	เบอร์ที่พอกได้
ชมพูเข้ม	ยังพอกไม่ได้
ชมพูอ่อน	ศก.002-044 (สำรอง) ศก.005-117
ขาว	ศก.019-018 (สำรอง) ศก.020-033 ศก.020-014 และ ศก.020-149

ภาพที่ 3 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกชุดศรีสะเกษที่สามารถพอกได้แล้ว

พันธุ์ที่คัดเลือกไว้

ศก.002-044*

ศก.019-018

ศก.020-014

พันธุ์สำรอง

ศก.005-117

ศก.020-033

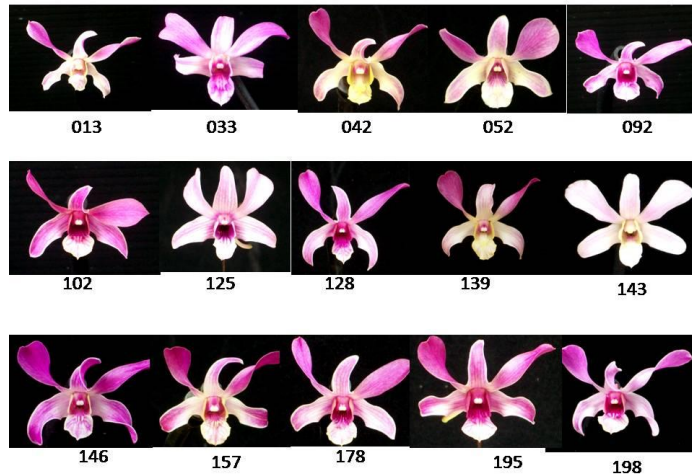
ศก.020-149

กล้วยไม้สกุลหวายกระถาง

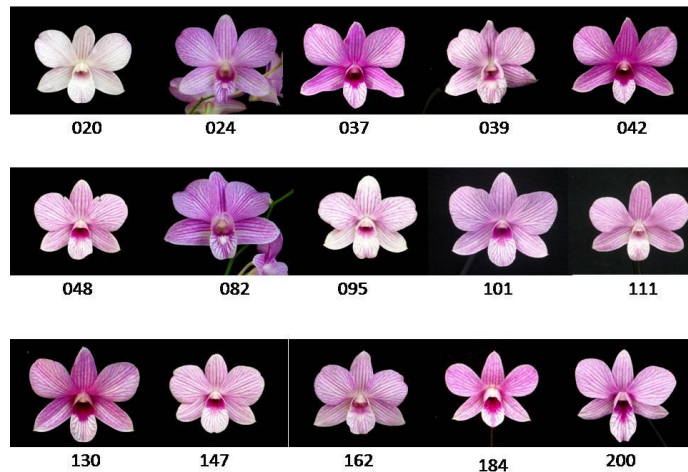
คัดเลือกกล้วยไม้ลูกผสมจากต้นที่ดอกสวย มีการเจริญเติบโต และแตกกอดี คัดเลือกต่อเนื่องจากปี 2556 จาก 183 เบอร์ โดยในปี 2557 ได้คัดเลือกจากรูปรางดอกทำให้เหลือต้นดีเด่นเพียง 30 เบอร์ ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กล้วยไม้หวายลูกผสมพันธุ์คัดเลือก ชุดศรีสะเกษ 1-3 ประเภทกระถาง

ศก.021 (ผักบุ้งขาว x มินิบราร์)

ศก.022 (ธงชัยไกลด์อุไรวรรณ x DA 425 ศก.010)

และในปี 2557 จะคัดเลือกเบื้องต้นเหลือ 10 เบอร์ คือ 1. ศก.021-013 2. ศก.021-026 3. ศก.021-042 4. ศก.021-125 5. ศก.021-033 6. ศก.022-020 7. ศก.022-024 8. ศก.022-042 9. ศก.022-130 และ 10. ศก.022-147 (ภาพที่ 3)

กล้วยไม้สกุลหวายกล้วยไม้กระถาง ชุดศรีสะเกษ 1-3

1. **ศก.021-013** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ตันเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีชมพูปลายกลีบขาว ดอกเป็นเกี้ยว ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายมินิบราร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
2. **ศก.021-026** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ตันเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีชมพูอ่อน ดอกเป็นเกี้ยว เล็กน้อย ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายมินิบราร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
3. **ศก.021-042** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ตันเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีชมพูปลายกลีบขาวเป็นเกี้ยว ปากชมพูอมเหลือง ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายมินิบราร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ

4. **ศก.021-125** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ต้นเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีชมพู ดอกเป็นเกี้ยวเล็กน้อย ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายมินิบราร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
5. **ศก.021-033** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ต้นเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีชมพูปลายกลีบขาว ดอกเป็นเกี้ยว ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายมินิบราร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
6. **ศก.022-020** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ต้นเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีขาวลายชมพูอ่อน ดอกกลม ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายลายสิรินทร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
7. **ศก.022-024** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ต้นเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีขาวลายชมพู ดอกกึ่งกลม ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายลายสิรินทร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
8. **ศก.022-042** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ต้นเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีขาวลายชมพูเข้ม ดอกกึ่งกลม ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายลายสิรินทร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
9. **ศก.022-130** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ต้นเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีขาวลายชมพู ดอกกลม ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายลายสิรินทร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ
10. **ศก.022-147** จุดเด่น เลี้ยงง่าย ต้นเตี้ย แตกกอดี ให้ดอกเร็ว ดอกสีขาวลายชมพูอ่อน ดอกกลีบแคบ ก้านส่งช่อดอกยาว (คล้ายลายสิรินทร์) ทนทานต่อโรคเกสรดำ

ภาพที่ 3 กล้าไม้สกุลหวายกระถางชุดศรีสะเกษที่คัดเลือกไว้

ศก.021-013

ศก.021-026

ศก.021-042

ศก.021-125

ศก.021-033

ศก.022-020

ศก.022-024

ศก.022-042

ศก.022-130

ศก.022-147

ในปี 2557-2558 ได้นำต้นกล้วยไม้สกุลหวายคัดเลือกผ่าลำทำยให้เกิดหน่อใหม่ แยกไปดูแลในโรงเรือนกันฝน และควบคุมโรคและแมลงศัตรู ได้พอกหน่อกล้วยไม้ทั้งกล้วยไม้สกุลหวายกระถางพอกไปแล้ว 47 เบอร์ สามารถพอกได้เพียง 5 เบอร์ แบ่งเป็น 1. พันธุ์ที่คัดเลือกดีเด่น 2 เบอร์ คือ ศก.021-042 และศก.022-130 2. พันธุ์สำรอง 1 เบอร์ คือ ศก.021-015 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 กล้วยไม้สกุลหวายชุดศรีสะเกษ 1-3 กระถางพันธุ์คัดเลือกและสำรองที่สามารถพอกได้ในปี 2558

สีดอก	ต้องการทดสอบ	เบอร์ระหว่างคัดเลือก
เกลียว	1	ศก.021-042
	2	(สำรอง) ศก.021-015
กลม	2	ศก.022-130

ภาพที่ 3 กล้วยไม้สกุลหวายกระถางชุดศรีสะเกษที่สามารถพอกได้แล้ว

พันธุ์ที่คัดเลือกไว้

ศก.022-042

ศก.022-130

พันธุ์สำรอง

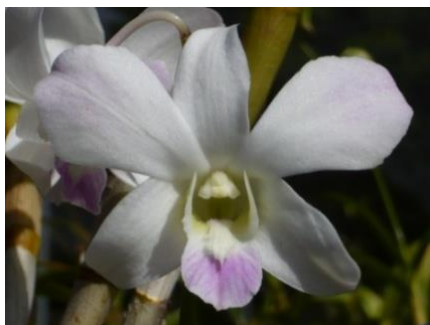
ศก.021-015

ชื่อการทดลองย่อยที่ 2 การทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย

คัดเลือกที่ต่อเนื่องจากการปรับปรุงพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายชุดบางกอกน้อยที่ทำการผสมไว้ตั้งแต่ปี 2530 และเริ่มนำกลับมาคัดเลือกเบื้องต้นในปี 2549-2554 ทั้ง 12 สายต้น ได้แก่ 1. BN 048 ศก.120 2. BN048 ศก.203 3. BN 056 ศก.028 4. BN 064 ศก.068 5. BN 064 ศก.125 7. BN 064 ศก.137 8. BN 067 ศก.167 9. BN 067 ศก.231 10. BNN1 ศก.60079 11. BNN3 ศก.68825 และ 12. DA427 ศก.003 เปรียบเทียบกับ พันธุ์เอียสกุล (control) ดังภาพที่

ภาพที่ กล้วยไม้สกุลหวายชุดบางกอกน้อย พันธุ์คัดเลือก 12 เบอร์ และพันธุ์เอียสกุล (control)

BN 048 ศก. 120

BN048ศก.203

BN 056 ศก. 028

BN 064 ศก.068

BN 064 ศก.125

BN 064 ศก.137

BN 067 ศก.167

BN 067 ศก.231

BNN1 ศก.60079

BNN3 ศก.68825

DA427 ศก.003

เอียสกุล (control)

ข้อมูลผลผลิตของกล้วยไม้หวายชุดบางกอกน้อยพันธุ์คัดเลือก

ในปี 2558 มีกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือกที่ส่งไปเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อในปี 2550-2555 จำนวน 57 เบอร์ สามารถเพาะเลี้ยงจำออกปลูกได้เพียง 12 สายต้น และมีเพียงเก็บ 10 สายต้นที่สามารถข้อมูลได้ทันเนื่องจาก ปัญหาการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อทำได้ เร็ว-ช้า ต่างกันมาก พบว่า

ขนาดดอก (ซม.²)

พบว่า พันธุ์ BN048 ศก.203 มีดอกใหญ่ที่สุด คือ 44.73 ซม² ใกล้เคียงกับพันธุ์ BN048 ศก.120 และพันธุ์ BN064 ศก.125 มีขนาด 44.43 และ 41.13 ซม² ตามลำดับ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ความเชื่อมั่น 99 % กับพันธุ์ BN 067 ศก.231 พันธุ์ BN064 ศก.137 พันธุ์ BN064 ศก.068 พันธุ์ BN067 ศก.167 พันธุ์เอียสกุล พันธุ์ BNN1 ศก.60079 และ พันธุ์ DA427 ศก.003 ซึ่งมีขนาดดอก 39.16 38.08 37.13 30.86 28.48 27.76 และ 18.74 ซม² ตามลำดับ ดังตารางที่ 2 และภาพที่ 5

ตารางที่ 2 ขนาดดอก(ซม) เรียงตัวดอก รูปร่างดอก และสีดอก ของกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือก 9 เบอร์ กับพันธุ์เปรียบเทียบกับพันธุ์เอ็ยสกุล

กรรมวิธี	ขนาดดอก(ซม)			เรียงตัวดอก	รูปร่างดอก		สีดอก
	กว้าง	ยาว	กว้างxยาว		ฟอร์ม	การปิด	
BN048 ศก.120	7.01 a	6.32 ab	44.43 ab	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	ขาว ปากชมพูอ่อน
BN067 ศก.167	6.05 d	5.09 e	30.86 c	3 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	ขาว ปากชมพู
BN067 ศก.231	6.60 bc	5.95 cd	39.16 b	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	ขาวอมชมพู ปากชมพูอ่อน
BN064 ศก.125	6.80 ab	6.08 b	41.13 ab	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	แดง ปากแดง
BN048 ศก.203	6.89 ab	6.45 a	44.73 a	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	แดง ปากแดง
BNN1 ศก.60079	5.61 e	4.93 e	27.76 c	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	แดง ปากแดง
BN064 ศก.068	6.56 b	5.64 d	37.13 b	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	แดง ปากแดง
DA427 ศก.003	5.11 f	3.66 f	18.74 d	กลม	แคบ	ไม่ปิด	แดง ปากแดง
BN064 ศก.137	6.41 cd	5.90 c	38.08 b	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ปิด	ขาวอมชมพู ปากชมพูอ่อน
เอ็ยสกุล (control)	4.78 f	5.92 cd	28.48 c	2 แถว	กึ่งฟอร์ม	ไม่ปิด	แดง ปากแดง
F-test	**	**	*				
CV	7.6%	6.9%	13.4%				

ข้อมูลด้านคุณภาพช่อดอก โดยแยกตามเกรดของช่อดอก (มาตรฐานกล้วยไม้สกุลหวายของประเทศไทย)

เนื่องจากศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษมีสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในการปลูกกล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกเหมือนในภาคกลาง โดยมีอากาศร้อนจัด และมีความชื้นสัมพัทธ์ในโรงเรือนน้อยในฤดูร้อน แต่ในช่วงฤดูฝนมีฝนตกหนัก (ประมาณ 2 เดือน) ทำให้มีส่วนใหญ่ที่มีการเจริญดีพันธุ์เปรียบเทียบกับ(เอ็ยสกุล) พบว่า

1. จำนวนช่อดอก และเกรดช่อดอก

พบว่า พันธุ์ BN067 ศก.167 มีจำนวนดอกต่อต้นมากที่สุด 4.43 ช่อต่อลำ นอกจากนั้นมีจำนวนดอกต่อลำ ใกล้เคียงกันที่ 2.13 -2.49 ช่อต่อต้น ดังตารางที่ 3

2. เกรดช่อดอกต่าง ๆ พบว่า

2.1 เกรดช่อยาวพิเศษ

พบว่า BN064 ศก.137 มีช่อดอกเกรดช่อยาวพิเศษมากที่สุด ร้อยละ 6.7 รองลงมาคือ พันธุ์ BN067 ศก.231 พันธุ์ BN067ศก.167 พันธุ์ BNN1 -60079 พันธุ์ BN 064 ศก.068 และ พันธุ์ BN064 ศก.125 ตามลำดับ มีช่อดอกเกรดช่อยาวพิเศษร้อยละ 6.8 5.1 3.1 3.1 1.4 และ 1.1 ตามลำดับ แต่พันธุ์ BN048 ศก.120 พันธุ์ BN048 ศก.203 และ พันธุ์ เอ็ยสกุล ไม่มีช่อดอกเกรดช่อยาวพิเศษ

2.2 เกรดช่อยาว

พบว่า พันธุ์ เอียสกุล มีช่อดอกเกรดช้อยาวมากที่สุดร้อยละ 40.0 รองลงมา พันธุ์ พันธุ์ BN067 ศก. 231 พันธุ์ BN067 ศก.167 พันธุ์ BN064 ศก.068 พันธุ์ DA427 ศก.003 พันธุ์ BN048 ศก.203 พันธุ์ BN064 ศก.125 พันธุ์ BNN1 -60079 และ พันธุ์ BN048 ศก.120 ตามลำดับ มีช่อดอกเกรดช้อยาวร้อยละ 30.7 23.2 23.1 20.1 16.7 16.3 10.1 9.4 และ 7.7 ตามลำดับ

2.3 เกรดช่อสั้น

พบว่า พันธุ์ BN048ศก.203 มีช่อดอกเกรดช่อสั้นมากที่สุด ร้อยละ 83.3 รองลงมา พันธุ์ เอียสกุล พันธุ์ BN064 ศก.068 พันธุ์ BNN1 -60079 พันธุ์ DA427 ศก.003 พันธุ์ BN067 ศก.167 พันธุ์ BN048ศก. 120 พันธุ์ BN064 ศก.125 พันธุ์ BN06 ศก.231 และ พันธุ์ BN064 ศก.137 ตามลำดับ มีช่อดอกเกรดช่อสั้น ร้อยละ 60.0 58.5 50.0 46.9 46.4 46.2 36.1 35.9 และ 34.5 ตามลำดับ

2.4 เกรดช่อสั้นสุด

พบว่า พันธุ์ BN064 ศก.137 มีช่อดอกเกรดช่อสั้นสุดมากที่สุด ร้อยละ 48.7รองลงมา พันธุ์ BN064 ศก.125 พันธุ์ BN048 ศก.120 พันธุ์ BNN1 -60079 พันธุ์ DA427 ศก.003 พันธุ์ BN067 ศก.231 พันธุ์ BN067 ศก.167 และ พันธุ์ BN 064 ศก.068 มีช่อดอกเกรดช้อยาวร้อยละ 46.3 46.2 40.6 31.8 26.6 25.4 และ 16.9 ตามลำดับ แต่พันธุ์ BN048 ศก.120 พันธุ์ BN048 ศก.203 และ พันธุ์ เอียสกุล ไม่มีช่อดอกเกรดสั้น สุด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนช่อดอกต่อต้น อัตราส่วนเกรดของช่อดอกของกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือก 9 เบอร์ กับพันธุ์ เปรียบเทียบพันธุ์เอียสกุล

พันธุ์	ช่อดอก/ต้น	สีดอก	เกรดช่อดอก(%)			
			พิเศษ	ยาว	สั้น	สั้นสุด
BN048 ศก.120	2.00	ขาว ปากชมพูอ่อน	-	7.7	46.2	46.2
BN067 ศก.167	4.43	ขาว ปากชมพู	5.1	23.2	46.4	25.4
BN067 ศก.231	2.43	ขาวอมชมพู ปากชมพูอ่อน	6.8	30.7	35.9	26.6
BN064 ศก.125	2.13	แดง ปากแดง	1.4	16.3	36.1	46.3
BN048 ศก.203	2.23	แดง ปากแดง	-	16.7	83.3	-
BNN1 ศก.60079	2.98	แดง ปากแดง	3.1	9.4	50.0	40.6
BN064 ศก.068	2.19	แดง ปากแดง	3.1	23.1	58.5	16.9
DA427 ศก.003	3.23	แดง ปากแดง	1.1	20.1	46.9	31.8
BN064 ศก.137	2.27	ขาวอมชมพู ปากชมพูอ่อน	6.7	10.1	34.5	48.7
เอียสกุล (control)	2.23	แดง ปากแดง	-	40.0	60.0	-

3. คุณภาพช่อดอกในเกรดช่อดอกยาวพิเศษ

ความยาวของช่อ พบว่า พันธุ์ BN067 ศก.231 และ BN 064 ศก.068 มีความยาวช่อดอกยาวที่สุด 62.2 เซนติเมตร รองลงมาคือ พันธุ์ BN064 ศก.137 พันธุ์ BN067 ศก.167 พันธุ์ BN064 ศก.125 และ พันธุ์ DA427 ศก.003 ตามลำดับ โดยมีความยาวช่อดอกยาวพิเศษ 60.9 59.9 58.3 และ 57.5 เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วน พันธุ์ BN048 ศก.120 พันธุ์ BN048 ศก.203 และ พันธุ์ เอียสกุล ไม่พบเกรดพิเศษ

จำนวนดอกต่อช่อ พบว่า พันธุ์ DA427 ศก.003 มีมากที่สุด คือ 23.0 ดอกต่อช่อ รองลงมาคือ พันธุ์ BN064 ศก.137 พันธุ์ BN067 ศก.231 พันธุ์ BN064 ศก.068 พันธุ์ BN067 ศก.167 และพันธุ์ BN064 ศก.125 มีจำนวนดอกต่อช่อ 18.6 18.0 17.5 14.3 และ 13.0 ดอก ตามลำดับ โดยทั้งหมดผ่านเกรดจำนวนดอกต่อช่อที่ 12 ดอกต่อช่อ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความยาวช่อดอกยาวพิเศษ ความยาวก้านดอก (ซม.) ความยาวช่อดอก (ซม.) และความยาวทั้งช่อ (ซม.) ของกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือก 9 เบอร์ กับพันธุ์เปรียบเทียบพันธุ์เอียสกุล

กรรมวิธี	ความยาวช่อดอกในเกรดช่อดอกยาวพิเศษ (ซม.)			
	ความยาวก้านดอก	ความยาวช่อดอก	ความยาวทั้งช่อ	จำนวนดอก/ช่อ (ดอก)
BN048 ศก.120	-	-	-	-
BN067 ศก.167	17.0	42.89	59.9	14.3
BN067 ศก.231	20.1	42.69	62.8	18.0
BN064 ศก.125	23.5	34.75	58.3	13.0
BN048 ศก.203	-	-	-	-
BNN1 ศก.60079	-	-	-	-
BN064 ศก.068	17.8	44.35	62.2	17.5
DA427 ศก.003	14.0	43.50	57.5	23.0
BN064 ศก.137	18.5	42.45	60.9	18.6
เอียสกุล (control)	-	-	-	-

4. คุณภาพช่อดอกในเกรดช่อดอกยาว

ความยาวช่อดอก พบว่า พันธุ์ BN 067 ศก.231 มีความยาวช่อดอกยาวที่สุด 52.06 เซนติเมตร แตกต่างอย่างนัยสำคัญยิ่งที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % กับพันธุ์ BN067 ศก.167 พันธุ์ DA427 ศก.003 พันธุ์ BN064 ศก.125 พันธุ์ BN 064 ศก.068 พันธุ์ BN064 ศก.137 พันธุ์ BN048 ศก.120 พันธุ์ BNN1 ศก.60079 พันธุ์เอียสกุล และพันธุ์ BN048ศก.203 ตามลำดับ โดยมีความยาวช่อดอก 49.79 49.71 48.84 47.07 47.01 46.61 46.09 46.04 และ 45.85 เซนติเมตร ตามลำดับ

จำนวนดอกต่อช่อ พบว่า พันธุ์ DA427 ศก.003 มีจำนวนดอกมากที่สุด มีจำนวนดอกต่อช่อ 18.05 ดอก/ช่อ แตกต่างอย่างนัยสำคัญยิ่งที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % กับพันธุ์ BN067 ศก.231 พันธุ์ BN064 ศก.137 พันธุ์ BN067 ศก.167 พันธุ์ BN 064 ศก.068 พันธุ์ BN064 ศก.125 พันธุ์ BNN1 ศก.60079 พันธุ์ BN048

ศก.120 พันธุ์ BN048 ศก.203 และ พันธุ์เอี้ยสกุล มีจำนวนดอกต่อช่อ 15.90 13.55 13.45 11.10 10.80 10.75 10.75 9.35 และ 9.30 ดอก/ช่อ ตามลำดับ

แต่พันธุ์ BN048 ศก.203 และ พันธุ์ เอี้ยสกุล ไม่ผ่านเกรด เนื่องจากมีจำนวนดอกต่อช่อดอกยาวน้อยกว่า 10 ดอก ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความยาวช่อดอกเกรดช่อยาว ความยาวก้านดอก (ชม.) ความยาวช่อดอก (ชม.) และความยาวทั้งช่อ (ชม.) ของกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือก 9 เบอร์ กับพันธุ์เปรียบเทียบพันธุ์เอี้ยสกุล

กรรมวิธี	ความยาวช่อดอกในเกรดช่อยาว (ชม.)			
	ยาวก้าน	ยาวช่อดอก	ยาวทั้งช่อ	ดอก/ช่อ
BN048 ศก.120	26.99 a	20.01 d	47.01 c	10.75 de
BN067 ศก.167	14.66 e	35.13 a	49.79 b	13.45 c
BN067 ศก.231	16.77 d	35.29 a	52.06 a	15.90 b
BN064 ศก.125	22.56 b	26.28 c	48.84 bc	10.80 de
BN048 ศก.203	16.56 d	26.62 b	45.85 c	9.35 e
BNN1 ศก.60079	22.09 b	24.10 c	46.09 c	10.75 de
BN064 ศก.068	21.34 b	25.68 c	47.07 c	11.10 d
DA427 ศก.003	12.87 f	35.84 a	49.71 b	18.05 a
BN064 ศก.137	17.33 cd	29.27 b	46.61 c	13.55 c
เอี้ยสกุล (control)	18.92 c	27.11 bc	46.04 c	9.30 e
F-test	*	**	**	**
CV	14.4%	10.4%	4.2%	13.8%

5. คุณภาพช่อดอกในเกรดช่อสั้น

ความยาวช่อดอก พบว่า BN 064 ศก.137 มีความยาวช่อดอกมากที่สุด 43.54 เซนติเมตร ใกล้เคียงกับพันธุ์ BN 067 ศก.167 และพันธุ์ BN 064 ศก.125 มีความยาวช่อดอก 43.18 และ 42.81 เซนติเมตร ตามลำดับ แต่แตกต่างกันอย่างนัยสำคัญยิ่งที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % กับพันธุ์ BN 067 ศก.231 พันธุ์ BN 064 ศก.137 พันธุ์ BN 064 ศก.068 พันธุ์ BN 048 ศก.120 พันธุ์ BNN1 ศก. 60079 พันธุ์ เอี้ยสกุล และ พันธุ์ BN048ศก.203 ตามลำดับ โดยมีความยาวช่อดอก 42.19 41.68 41.57 41.26 41.04 36.19 และ 36.11 เซนติเมตร ตามลำดับ

จำนวนดอกต่อ พบว่า DA 427 ศก.003 มีจำนวนดอกต่อช่อมากที่สุด คือ 13.60 ดอก/ช่อ แตกต่างอย่างนัยสำคัญยิ่งที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % กับพันธุ์ BN 067 ศก.231 พันธุ์ BN 067 ศก.167 พันธุ์ BN 064 ศก.137 พันธุ์ BN 064 ศก.125 พันธุ์ BNN1 ศก.60079 พันธุ์ BN 064 ศก.068 พันธุ์ เอี้ยสกุล พันธุ์ BN 048 ศก.120 และ พันธุ์ BN048 ศก.203 มีจำนวนดอกต่อช่อ 11.35 10.95 9.05 8.95 7.70 7.40 6.75 6.60 และ 6.60 ดอก ตามลำดับ โดยทั้งหมดผ่านเกรดจำนวนดอกต่อช่อที่ 5 ดอกต่อช่อ โดยมีพันธุ์ BN064 ศก.068

BN048 ศก.203 BNN1 ศก.60079 และ พันธุ์ เอียสกุล ที่ไม่ผ่านเกรดช่อดอกสั้นที่ต้องมีจำนวนดอกต่อช่อ 8 ดอกต่อช่อ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความยาวช่อดอกเกรดช่อดอกสั้น ความยาวก้านดอก (ซม.) ความยาวช่อดอก (ซม.) และความยาวทั้งช่อ (ซม.) ของกล้วยไม้พันธุ์คัดเลือก 9 เบอร์ กับพันธุ์เปรียบเทียบกับพันธุ์เอียสกุล

กรรมวิธี	ความยาวช่อดอกในเกรดดอกสั้น (ซม.)			
	ยาวก้าน	ยาวช่อดอก	ยาวทั้งช่อ	ดอก/ช่อ
BN048 ศก.120	24.25 a	16.30 f	41.26 d	6.60 d
BN067 ศก.167	12.87 f	30.23 a	43.18 ab	10.95 b
BN067 ศก.231	17.39 cd	16.77 f	42.19 bcd	11.35 b
BN064 ศก.125	15.89 de	23.38 c	42.81 abc	8.95 c
BN048 ศก.203	14.63 cd	21.48 cde	36.11 e	6.60 d
BNN1 ศก.60079	20.37 b	20.66 de	41.04 d	7.70 d
BN064 ศก.068	18.46 bc	23.06 cd	41.57 cd	7.40 d
DA427 ศก.003	11.85 e	30.90 a	43.54 a	13.60 a
BN064 ศก.137	12.64 f	27.43 b	41.68 cd	9.05 c
เอียสกุล (control)	15.89 de	20.30 e	36.19 e	6.75 d
F-test	**	**	*	**
CV	15.9%	12.4%	4.6%	16.5%

สรุปผลการทดลอง

การทดลองที่ 1

1.1 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก คัดเลือกต้นดีเด่นไว้ 11 เบอร์ คือ 1. ศก.002-044 2. ศก.002-160 3. ศก.005-117 4. ศก.003-098 5. ศก.010-022 6. ศก.010-200 7. ศก.019-018 8. ศก.020-014 9. ศก.020-049 10. ศก.025-004 และ 11. ศก.025-014

1.2 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก คัดเลือกไว้ 10 เบอร์ คือ 1. ศก.021-013 2. ศก.021-026 3. ศก.021-042 4. ศก.021-125 5. ศก.021-033 6. ศก.022-020 7. ศก.022-024 8. ศก.022-042 9. ศก.022-130 และ 10. ศก.022-147

อยู่ระหว่างการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ อาจมีการเปลี่ยนแปลง

2 การทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย คัดเลือกได้ 4 เบอร์ คือ 1. DA427 ศก.003 2. BN 064 ศก.068 3. BN067 ศก.231 และ 4. BN067ศก.167 ดังนี้

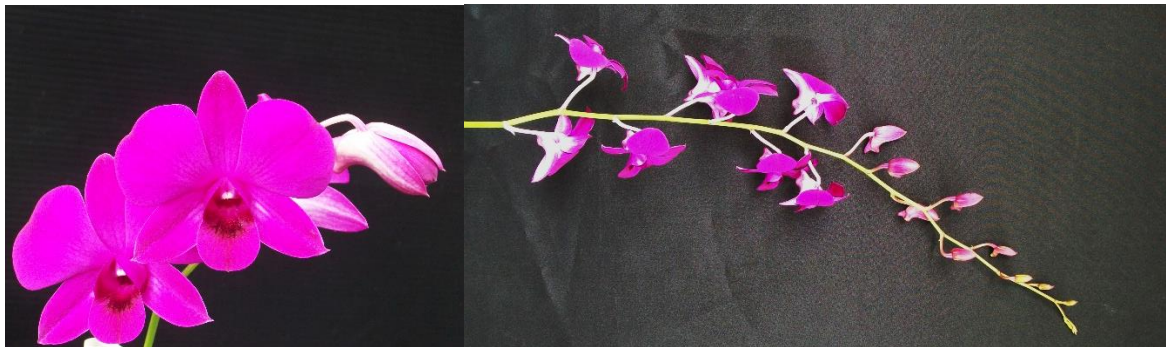
พันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายกลีบปิด คัดเลือกพันธุ์ DA427 ศก.003 มีความยาวช่อดอกมากกว่าพันธุ์เปรียบเทียบ (เฮียสกุล) ให้ดอกเกรดดอกช่อพิเศษร้อยละ 1.1 มีความยาวช่อยาวพิเศษเฉลี่ย 57.5 เซนติเมตร จำนวนดอกเฉลี่ย 23 ดอก และเกรดดอกช่อยาวร้อยละ 20.1 ความยาวช่อยาวพิเศษเฉลี่ย 49.7 เซนติเมตร โดยมีจำนวนดอกเฉลี่ย 18 ดอก ซึ่งมากกว่าเกรดมาตรฐานกล้วยไม้สกุลหวายของประเทศไทย แต่มีจุดอ่อนที่ก้านช่อดอกสั้นกว่าพันธุ์เปรียบเทียบ (เฮียสกุล)

ภาพที่ 6 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกพันธุ์ DA427 ศก.003

พันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายดอกฟอร์มกลม กลีบดอกสีม่วงเข้ม คัดเลือกพันธุ์ BN 064 ศก.068 มีความยาวช่อดอกมากกว่าพันธุ์เปรียบเทียบ (เฮียสกุล) ให้ดอกเกรดดอกช่อพิเศษร้อยละ 3.1 มีความยาวช่อยาวพิเศษเฉลี่ย 62.1 เซนติเมตร จำนวนดอกเฉลี่ย 17.5 ดอก และเกรดดอกช่อยาวร้อยละ 23.1 ความยาวช่อยาวพิเศษเฉลี่ย 47.1 เซนติเมตร โดยมีจำนวนดอกเฉลี่ย 11.1 ดอก ซึ่งมากกว่าเกรดมาตรฐานกล้วยไม้สกุลหวายของประเทศไทย

ภาพที่ 7 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกพันธุ์ BN 064 ศก.068

พันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายฟอร์มกึ่งกลม กลีบดอกสีอ่อน คัดเลือกพันธุ์ BN067 ศก.231 มีความยาวช่อดอกมากกว่าพันธุ์เปรียบเทียบ (เฮียสกุล) ให้ดอกเกรดดอกช่อพิเศษมากที่สุดร้อยละ 6.8 มีความยาวช่อยาวพิเศษเฉลี่ย 62.8 เซนติเมตร จำนวนดอกเฉลี่ย 18.0 ดอก และเกรดดอกช่อยาวร้อยละ 30.7 ความยาวช่อยาวพิเศษเฉลี่ย 52.06 เซนติเมตร โดยมีจำนวนดอกเฉลี่ย 11.1 ดอก ซึ่งมากกว่าเกรดมาตรฐานกล้วยไม้สกุลหวายของประเทศไทย

ภาพที่ 8 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกพันธุ์ BN067 ศก.231

พันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายฟอร์มกิ่งกลม กลีบดอกสีขาว คัดเลือกพันธุ์ BN067ศก.167 มีความยาวช่อดอกมากกว่าพันธุ์เปรียบเทียบ (เฮียสกุล) ให้ดอกเกรดดอกช่อพิเศษมากที่สุดร้อยละ 5.1 มีความยาวช่อดอกพิเศษเฉลี่ย 59.9 เซนติเมตร จำนวนดอกเฉลี่ย 14.2 ดอก และเกรดดอกช่อดาวร้อยละ 23.2 ความยาวช่อดอกพิเศษเฉลี่ย 49.7 เซนติเมตร โดยมีจำนวนดอกเฉลี่ย 13.4 ดอก ซึ่งมากกว่าเกรดมาตรฐานกล้วยไม้สกุลหวายของประเทศไทย

ภาพที่ 9 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอกพันธุ์ BN067ศก.167

สรุปผลการทดลอง

พบว่า 1.1 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก คัดเลือกต้นดีเด่นไว้ 10 เบอร์ คือ 1. ศก.004-007 2. ศก.019-018 3. ศก.020-037 ศก.002-004 4. ศก.005-117 5. ศก.018-092 6. ศก.023-xxx 7.ศก.006-055 9. ศก.018-027 10. ศก.003-105 และสำรองไว้อีก 8 เบอร์ คือ 1. ศก.004-009 2. ศก.004-122 3. ศก.004-150 **4. ศก.** ศก.019-141 5. ศก.020-033 6. ศก.020-115 7. ศก.003-009 และ 8. ศก.003-129 และ 1.2 กล้วยไม้สกุลหวายตัดดอก คัดเลือกไว้ 10 เบอร์ คือ และสำรองไว้อีก 8 เบอร์ คือ

2 การทดสอบพันธุ์กล้วยไม้สกุลหวาย คัดเลือกได้ 4 เบอร์ คือ 1. DA427 ศก.003 2. BN 064 ศก.068 3. BN067 ศก.231 และ 4. BN067ศก.167 ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ในการทดลองที่ 1.1 มีปัญหาการขยายพันธุ์ เนื่องจากเบอร์ที่คัดเลือกไว้ไม่สามารถเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ได้นำพันธุ์ที่คัดเลือกรองลงมาเพาะเลี้ยงเพิ่ม
2. การทดลองที่ 1.2 พบว่า เมื่อต้นกล้วยไม้ที่คัดเลือกไว้ เริ่มมีดอกบางต้นมีลักษณะและสีดอกแตกต่างจากเบอร์ที่ติด (ได้ส่งขยายห้องปฏิบัติการเอกชน) กับเบอร์ของต้นส่งไปเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จึงได้ตรวจสอบกับรายชื่อที่ก่อนส่งไปและภาพถ่าย

เอกสารอ้างอิง